

CONCURSUL NAȚIONAL „OLIMPIADA MICILOR ISTORICI – NICOLAE IORGA“

Etapa națională, 20 aprilie 2024,

Clasa a VI-a

Notă. Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru, 90 de minute. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Subiectul I

30 puncte

Citiți, cu atenție, textele de mai:

A. În 1519, alegerea ca împărat a lui Carol de Habsburg, până atunci rege al Spaniei, face din el, devenit Carol Quintul, suveranul cel mai puternic al Europei. Dar această putere, ca și cea a urmașilor săi, are de înfruntat trei obstacole majore: dificultățile pe care le generează în Imperiu și în Țările de Jos progresele reformei protestante, opoziția hotărâtă a regilor Franței la pretențiile de hegemonie ale Habsburgilor, înaintarea otomană în Europa Orientală. În același timp, în aproape întreaga Europă, disensiunile religioase provoacă redutabile războaie civile. (Jeran Carpentier, Francois Lebrun, *Istoria Europei*)

B. În Franța, Henric al IV-lea a reinstaurat autoritatea monarhiei după un îndelungat război civil și religios. Statul a rămas oficial catolic, dar interesele naționale ale Franței erau tratate cu grijă separat de cauza papalității sau a catolicismului internațional...În timpul guvernării lui Ludovic al XIII-lea, Richelieu a folosit armatele regelui pentru a distruge castele și a supune orașe care se opuneau administrației centralizate. Puterea regală a devenit astfel recunoscută pretutindeni în Franța pentru prima dată...puterea franceză se baza pe o birocrație profesională, recrutată mai ales din rândurile claselor de mijloc, și de o armată puternică. (William McNeill, *Ascensiunea Occidentului*)

C. Unul dintre cele mai remarcabile aspecte ale îndelungatei sale domnii a fost capacitatea ei de a încălca aproape toate regulile. Prima și cea mai importantă dintre ele pornea de la ideea că o femeie aflată la tron este în cel mai bun caz o pacoste. Elisabeta a decis să nu se mărite și nu s-a măritat. A doua regulă stipula că nici o femeie nu se putea amesteca în treburile Bisericii. Se poate spune, pe bună dreptate, că Biserica Angliei a fost modelată potrivit voinței reginei. Potrivit celei de-a treia reguli, regina trebuia să urmeze sfaturile Consiliului de Coroană, care se aștepta să țină frâiele guvernării. Elisabeta a ținut seama uneori de aceste sfaturi, dar numai când ele îi conveneau. (John Warren, *Elisabeta I: religia și politica externă*)

D. Dumnezeu i-a investit pe regi ca miniștri ai săi și domnește prin ei asupra popoarelor. Am văzut că întreaga putere vine de la Dumnezeu. Prințul ...este ministrul lui Dumnezeu pentru a înfăptui binele...el este delegatul lui Dumnezeu pentru a pedepsi faptele rele făptuite...Prinții acționează deci ca miniștrii lui Dumnezeu și ca locțiitori ai săi pe pământ. Căci prin ei, Dumnezeu își exercită puterea asupra împărăției sale. (Bossuet, *Despre bazele monarhiei absolute de drept divin*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Exprimați o opinie despre rolul monarhiei absolute, susținută cu trei informații din sursele **B, C și D.** **8 p**
2. Argumentați afirmația „(...) Prințul ...este ministrul lui Dumnezeu pentru a înfăptui binele“ utilizând o informație selectată din sursa **D.** **4 p**
3. Identificați o cauză care a împiedicat monarhia autoritară, prezentă atât în **sursa A**, cât și în **sursa B.** **2 p**
4. Precizați, pe baza **sursei B**, o instituție militară care susține monarhia absolută, numele principalului colaborator al regelui și titlurile religioase și laice deținute. **4 p**
5. Precizați data și faptul istoric petrecut în anul 8 din deceniul 10 al secolului al XVI-lea din mileniul II și menționați o consecință a acestuia. **5 p**
6. Numiți, din sursa C, o instituție a statului, precizați rolul acesteia și formulați un punct de vedere despre geneza spiritului modern. **4 p**
7. Numiți și caracterizați politică internă a unui suveran necreștin din Europa. **3 p**

Subiectul al II - lea

12 puncte

1. Urmăriți pe Harta *Marile descoperiri geografice* traseul expedițiilor lui Marco Polo și ale lui Cristofor Columb. Identificați o asemănare și o deosebire dintre acestea. **4 p**
2. Numiți pe baza Hărții, un stat care susține descoperirile geografice în Vest și o expediție a acestuia, și un altul spre Est căruia să-i descrieți traseul călătoriei. **6 p**
3. Precizați o cauză economică și o urmare pentru lumea europeană a Marilor descoperiri geografice. **2 p**

Subiectul al III - lea

26 puncte

Alcătuieți un interviu, de aproximativ o pagină, luat unui rege care începe reforma bisericii în Anglia, pe baza următorului plan de idei:

1. Numele regelui din Anglia interviuat și perioada domniei sale.	2 p
2. Caracteristica domniei, numele a doi colaboratori și titlurile lor religios și politic.	10 p
3. Numirea măsurii care inițiază reforma și titlul pe care și-l ia regele.	4 p
4. Descrierea reformei.	4 p
5. Exprimarea unui punct de vedere cu privire la importanța acestei reformei.	4 p
6. Menționarea unui eveniment internațional care a afectat negativ o mare putere rivală a Angliei.	2 p

Subiectul al IV - lea

10 puncte

Notați cu A sau F următoarele enunțuri:

1. Drumul spre India a dus la descoperirea Americii.	1 p
2. Navigatorul Cristofor Columb i-a finanțat pe regii Spaniei.	1 p
3. Amerigo Vespucci a precedat descoperirile lui Columb.	1 p
4. Fernando Magellan a finalizat călătoria în jurul lumii a lui Sebastian del Cano.	1 p
5. Europeanii au adus porumbul și pătlăgica-roșie din Oceanul Atlantic.	1 p
6. Biserica romano-catolică a interzis vechile religii ale băștinașilor din America.	1 p
7. Europeanii au distrus civilizațiile precolumbiene (amerindiene).	1 p
8. Orașenimea era interesată de descoperirea unor noi drumuri comerciale.	1 p
9. Biserica catolică urmărea răspândirea credinței creștine.	1 p
10. Hărțile mai exacte au dus la noi mijloace de transport.	1 p

Subiectul al V - lea

12 puncte

Alcătuieți câte o propoziție cu conținut istoric, din materia studiată, cu fiecare din următorii termeni, fără a-i defini: șurubul aerian, sonete, iezuiți, seneșali, „Kanuni“, Duma.